AGDER fylkeskommune

Saksframlegg

Arkivsak-dok.	26/60133-1
Saksbehandler	Jonas Ravn Øhlckers

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	26.11.2026

Rullering av frivillighetsstrategiens handlingsprogram 2027-2030 og fornying av samarbeidsavtale med Frivillighet Norge

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1) Hovedutvalg for næring, kultur og miljø vedtar frivillighetsstrategi for Agders handlingsprogram for 2027-2030

2) Samarbeidsavtalen mellom Frivillighet Norge og Agder fylkeskommune fornyes fram til januar 2031

Vedlegg

Forslag til handlingsprogram 2027-2030
Samarbeidsavtale Frivillighet Norge og Agder fylkeskommune
Vedlegg til samarbeidsavtale Frivillighet Norge og Agder fylkeskommune

Sammendrag

Midtveis i frivilligstrategiens virkeperiode foreslås det å oppdatere strategiens handlingsprogram for perioden 2027-2030. Noen tiltak foreslås tatt ut, noen foreslås endret og noen lagt til. Bakgrunnen for det er gjennomførte tiltak og erfaringer fra første handlingsprogramperiode, og innspill til forbedringer fra frivillige organisasjoner og kommuner.

Samarbeidsavtalen med Frivillighet Norge har lagt til rette for samarbeid for å gjennomføre tiltak, særlig informasjonsdeling og etablering av lokal frivillighetspolitikk, og foreslås fornyet ut 2030

Saksopplysninger

Frivillighetsstrategi for Agder 2022-2030 og tilhørende handlingsprogram 2022-2026 ble vedtatt av fylkestinget 25. oktober 2022 og har virket i fire år.

Det reviderte handlingsprogrammet for Frivillighetsstrategi for Agder 2022 – 2030 gjelder for tidsrommet 2027-2030. Oppfordring til å medvirke og gi innspill er sendt ut bredt til kommuner, lag og foreninger sammen med invitasjon til tre åpne innspillsmøter i oktober 2026.

En eventuell fornying av frivillighetsstrategien og handlingsprogrammet utover 2030 vil avhenge av ønsker og behov inn i arbeidet. Det er et aktuelt tema når ny regionplan skal utformes og vedtas.

Forslaget til fornyet samarbeidsavtale har oppdatert tekst om de to avtalepartene Agder fylkeskommune og Frivillighet Norge, og er supplert med et vedlegg som detaljerer hvilke tiltak som skal følges opp gjennom årlige møter. Den er ellers uendret.

Handlingsprogrammets form:
Strukturen i handlingsprogrammet følger den tematiske inndelingen i satsningsområder i selve strategien. Det betyr at rekkefølgen på temaene, målene og tiltakene ikke må oppfattes som en prioritert rekkefølge.

Vedlegg viser forslag til handlingsprogram med tiltak for 2027-2030. Grå kolonne viser tiltak i perioden 2022-2026. Grønn kolonne kommenterer hva som foreslås endret. **Rød kolonne viser foreslåtte tiltak for perioden 2027-2030**, mens kolonnen lengst til høyre viser ansvar og samarbeidspartnere.

Tiltak under økonomi med * markerer tiltak knyttet til endringer i tilskudd, som behandles i egen sak. Handlingsprogrammet vil bli oppdatert i tråd med den behandlingen.

Medvirkning og innspill:
Prosessen med revidering baserer seg på tre kilder til kunnskap og endringsforslag:

- Tre åpne innspillsmøter med frivillige organisasjoner og kommuner i oktober 2026. Representanter fra 14 kommuner og frivilligsentraler og 8 frivillige organisasjoner deltok.
- Øvrige erfaringer og innspill fra dialog og møter med frivillige lag og foreninger og kommuner gjennom arbeidet med handlingsplanens tiltak de siste fire årene.
- Økende samhandling mellom frivilligheten og det offentlige, og økende forventninger til frivillighetens rolle som samfunnsaktør.

Oppsummering av innspillsmøtene:

- Ønske om at fylkeskommunen kan legge til rette for regelmessige møteplasser og nettverk både for regionale organisasjoner, for kommuner, og på spesifikke tema (og ikke store samlinger og konferanser):
    - For erfaringsdeling, kunnskapsdeling og læring fra «best practice» mellom hverandre
    - Legge til rette for samarbeid (som organisasjonene ønsker)
    - Som innspillsarena for kvalitetssikring og justering av tiltak
    - Til informasjonsformidling

- Viktig å ha økonomiske virkemidler som viderefører og støtter opp under arbeidet som er gjort med kommunenes frivillighetspolitikk (Frivillighetsstrategi hos den enkelte kommune)

- Prioritere opp arbeidet med tilgjengelige og egnede lokaler, og sørge for retningslinjer for fylkeskommunale bygg og veileder som kommunene kan bruke

- Ønske om mer støtte og veiledning til hvordan samhandle offentlig og frivillig sektor, for eksempel hvilken rolle frivillige kan og bør ha inn mot kommunal tjenesteproduksjon.

- Ønske om kurs og opplæring knyttet til felles utfordringer, for eksempel rekruttering og ivaretakelse av frivillige, mangfold og inkludering.

- Fylkeskommunen kan legge til rette ved å formidle informasjon og perspektiver «som løfter blikket til helheten, utover lokal hverdag og egen sektor»

- Synliggjørings- og rekrutteringstiltak gjøres riktigst på kommunenivå, men fylkeskommunen kan legge til rette gjennom å løfte tema i nettverkene.

Vurderinger

Regional – lokal

Med Frivillighetsstrategien i 2022 tydeliggjorde man roller og aktører på frivillighetsfeltet – mellom fylkeskommune og kommuner, mellom regionale og lokale organisasjoner og nivå. I tillegg innebærer utviklingen av lokal frivillighetspolitikk i mange kommuner i Agder de siste årene, at fylkeskommunens rolle som pådriver og tilrettelegger først og fremst retter

seg mot de regionale organisasjonene i Agder og mot kommunene (og frivilligsentralene), som videre legger til rette for sin lokale frivillighet.

Selv om tiltakene og samhandlingen hovedsakelig retter seg mot kommuner og regionale organisasjoner, vil lokale frivillige organisasjoner ikke bare nyte godt av tiltakene indirekte, men også direkte – for eksempel noen av tilskuddene, frivillighetsstipendet, arbeidet med tilgjengelige lokaler, kunnskap, statistikk og informasjon, kurs og opplæring.

Nøkkeltiltak
Hverken «tilskudd til styrking av frivillig aktivitet og deltakelse» eller tilskudd og faglig støtte til utvikling av lokal frivillighetspolitikk stod i det opprinnelige handlingsprogrammet, men har vært de to tiltakene som har vært arbeidet mest med i perioden. De har vært vesentlige både for å etablere oversikt over kontakt over frivillige lag og foreninger, og for å gjøre kommunenes tilrettelegging for frivilligheten mer strukturert og planmessig. De er nå integrert i forslaget til nytt handlingsprogram.

Gjennomføringen av handlingsprogrammet framover hviler mye på at nettverkene av regionale organisasjoner og kommuner styrkes sammenlignet med nåsituasjonen. Tiltaket som handler om å gjennomføre regelmessige nettverksmøter med disse samarbeidspartnerne er et helt sentralt verktøy for gjennomføring av andre tiltak, for å fange opp behov, dele erfaringer og tilpasse virkemidlene for å få mest mulig effekt av tiltakene.

Samarbeidsavtalen
Samarbeidsavtalen med Frivillighet Norge har i perioden gitt kunnskapsdeling, nettverk med andre fylkeskommuner, og praktisk samarbeid i tilretteleggingen for lokal frivillighetspolitikk i mange av kommunene på Agder. 15 kommuner har fått tilskudd og/ eller praktisk støtte til dette arbeidet. Avtalen ligner på tilsvarende med andre fylkeskommuner, som Vestland og Nordland, og vurderes som en nyttig formalisering av et fruktbart samarbeid.

Regionplan Agder 2030

Frivillighetsstrategien og handlingsprogrammet er tettest knyttet sammen med det gjennomgående perspektivet «Levekår, likestilling, inkludering og man/gfold» i regionplanen, og delmål 5.6: «Agder har en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillighet».

Økonomiske konsekvenser

De foreslåtte tiltakene i handlingsprogrammet har ingen økonomiske konsekvenser utover det som alt er lagt som forslag til handlings- og økonomiplan for 2027. Framtidige tiltak som for eksempel tilskudd, vil bli behandlet i forbindelse med handlings- og økonomiplan, mens eventuelle tiltak som kan gi økonomiske konsekvenser, for eksempel knyttet til lokaler eller tekniske fellesløsninger, vil bli gjenstand for egen politisk behandling.

Konklusjon

Det oppdaterte handlingsprogrammet viderefører og videreutvikler virkningsfulle tiltak, tilpasser noen, og tydeliggjør fylkeskommunens rolle som tilrettelegger for kommunene og

regionale organisasjoner – slik at de styrkes i sitt arbeid med henholdsvis lokal frivillighet og egne lokallag. Lokale lag og foreninger får ikke bare indirekte, men også direkte nytte av mange av tiltakene.

Videre tar flere av tiltakene sikte på å legge til rette for økt og viktig samhandling mellom det offentlige og frivilligheten framover, ved å styrke kunnskapsdeling på dette feltet. Samarbeidsavtalen med Frivillighet Norge bidrar til at arbeidet drar nytte av kunnskap og tendenser nasjonalt. Det foreslås derfor at handlingsprogrammet for 2027-2030 vedtas, og samarbeidsavtalen fornyes.

Kristiansand, 06.11.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør